

Datum: Rijeka, 23. lipnja 2025.

Kolegij: Etika zdravstvene skrbi

Voditelj: izv. prof. dr. sc. Saša Horvat

e-mail voditelja: sasa.horvat@uniri.hr

Katedra: Katedra za javno zdravstvo

Studij: Prijediplomski stručni studiji - Fizioterapija redovni

Godina studija: 3

Akadska godina: 2025./2026.

IZVEDBENI NASTAVNI PLAN

Podaci o kolegiju (kratak opis kolegija, opće upute, gdje se i u kojem obliku organizira nastava, potreban pribor, upute o pohađanju i pripremi za nastavu, obveze studenata i sl.):

Kolegij Etika zdravstvene skrbi je obvezni kolegij na trećoj godini preddiplomskog stručnog studija Fizioterapije i izvodi se kroz 15 sati predavanja i 15 sati seminara, ukupno 30 sati nastave i nosi 2 ECTS. Kolegij se izvodi u prostorijama Fakulteta zdravstvenih studija u Rijeci.

Usvajanjem nastavnog sadržaja, cilj kolegija Etika zdravstvene skrbi, ostvaruje se u stjecanju znanja i kompetencija za suočavanje s bioetičkim dilemama u kliničkoj praksi fizioterapeuta. Razumijevajući pojmove, definicije i povijesno - filozofski razvoj etike zdravstvene skrbi, studenti i studentice se osposobljavaju za bioetičku analizu (unutar različitih etičkih teorija) i argumentaciju bioetičkih problema u medicini i u fizioterapiji kritički primjenjujući temeljne bioetičke principe i shvaćajući važnost etičke edukacije u integraciji skrbi za pacijente. Studenti/ice usvajaju i primjenjuju načela Kodeksa fizioterapeutske etike i deontologije kroz primjere iz prakse, uočavajući i uvažavajući dinamiku odnosa tehnološkog razvoja i postojećih bioetičkih pitanja, te preispituju nova bioetička pitanja koja ta dinamika otvara. Stečena znanja i kompetencije studenti i studentice testiraju analizirajući bioetičke izazove u kontekstu različitih kulturoloških vrijednosti (pluralističko društvo) i pristupajući istima interdisciplinarno i transdisciplinarno, usvajajući pritom timski utemeljen bio – psiho – socijalni model pristupa pacijentu.

TEME PREDAVANJA:

1. O etici
2. O skrbi
3. Etika zdravstvene skrbi
4. Bioetika – pojam, definicija, interdisciplinarnost i dijalog
5. Bioetička načela u fizioterapiji
6. Donošenje etičkih odluka unutar različitih sustava vrijednosti (etičke teorije)
7. Proces ostvarivanja informiranog pristanka pacijenta
8. Govorenje istine i privatnost pacijenata
9. Etika zdravstvene skrbi u kontekstu biomedicinskog istraživanja, genetike i transplantacije organa

10. Etika i primjena umjetne inteligencije u zdravstvu
11. Kodeks etike i deontologije fizioterapeuta
12. Etika zdravstvene skrbi i neurodivergentna skupina
13. Etika palijativne skrbi

TEME SEMINARA:

- S1 Kako napisati seminarski rad i izložiti seminarsku prezentaciju?
- S2 Mit o skrbi
- S3 Pojmovi zdravlje i bolest
- S4 Priziv savjesti i etika zdravstvene skrbi
- S5 Bioetika i fizioterapija
- S6 Etički aspekti korištenja umjetne inteligencije u medicini
- S7 Pružanje zdravstvene skrbi migrantima i tražiteljima azila (etički aspekti)
- S8 Etika zdravstvene skrbi i neurodivergentna skupina
- S9-15 Slobodni izbor teme

Izvođenje nastave:

Nastava se izvodi u obliku predavanja. Izvršavanjem svih nastavnih aktivnosti te pristupanjem završnom ispitu student stječe 2 ECTS boda.

Predavanja (15 P) – klasična (ex-katedra) predavanja s mogućnošću uključivanja studenata; prikupljanje teorijskih znanja i informacija na temelju primjera, kraće video snimke u okviru odabranih tema

Seminari (15 S) - interaktivna nastava temeljena na primjerima kroz upotrebu metode razgovora; projekcija dokumentarnih filmova na temu seminara; izlaganje seminarskih prezentacija

Popis obvezne ispitne literature:

1. Prezentacije s predavanja
2. N. Gosić, Bioetika in vivo, Pergamena, Zagreb, 2005.
3. Hrvatska komora fizioterapeuta, Kodeks fizioterapeutske etike i deontologije dostupno na <https://www.hkf.hr/wp-content/uploads/2018/12/25.01.2018.-Kodeks-fizioterapeutske-etike.pdf> [25-7-2022]

Popis dopunske literature:

1. E. H. Loewy – R. S. Loewy, Textbook of Healthcare Ethics, 2nd Edition, Kluwer Academic Publishers, 2004.
2. E. Di Nucci, Ethics in Healthcare, Rowman & Littlefield International, London 2018.
3. R. E. Ashcroft – A. Dawson – H. Draper – J. R. McMillan, Principles of Health Care Ethics, 2nd Edition, John Wiley & Sons Ltd, England, 2007.
4. J. C. Moskop, Ethics and Health Care. An Introduction, Cambridge University Press, 2016.
5. D. M. Hester – Toby Schonfeld (ed.), Guidance for Healthcare Ethics Committees, Cambridge University Press, 2012.
6. D. Wade – P. W. Halligan, The biopsychosocial model of illness: a model whose time has come, in Clinical Rehabilitation 2017., Vol. 31(8) 995 – 1004.
7. G. Magill and L. Prybil (ed.), Governance Ethics in Healthcare Organizations, Routledge Taylor & Francis Group, London and New York, 2020.

Nastavni plan:

Popis predavanja (s naslovima i pojašnjenjem):

P1-P2 O etici

Ishodi učenja:

- Razumjeti pojam etika
- Definirati etiku kao filozofsku disciplinu
- Razlikovati deskriptivnu i normativnu etiku
- Objasniti pojam medicinska etika

P3 O skrbi

Ishodi učenja:

- Razumjeti pojam skrbi
- Objasniti dimenzije skrbi
- Objasniti pojam skrbi u medicinskoj etici
- Vrijednovati etiku skrbi

P4 Etika zdravstvene skrbi – povijesni presjek

Ishodi učenja:

- Razumjeti pojam etika zdravstvene skrbi,
- Razlikovati faze povijesnog razvoja etike zdravstvene skrbi (primitivna društva, antički svijet, srednji vijek, prosvjetiteljstvo i moderno doba, etika zdravstvene skrbi u 20. stoljeću)
- Analizirati i argumentirati definiciju zdravlja prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji

P5-P6 Bioetika – pojam, definicija, interdisciplinarnost, dijalog

Ishodi učenja:

- Razumjeti pojam bioetika
- Obrazložiti povijesni kontekst nastanka i razvoja bioetike
- Vrijednovati bioetičke perspektive u medicini,
- Opisati razlike u pristupu pacijentu kod medicine potreba i medicine želja

P7 Bioetička načela i fizioterapija

Ishodi učenja:

- Definirati bioetička načela,
- Obrazložiti princip ranjivosti u bioetici
- Razumjeti važnost koncepta kvaliteta života
- Identificirati bioetičke dileme u fizioterapiji

P8 Donošenje etičkih odluka unutar različitih sustava vrijednosti (etičke teorije)

Ishodi učenja:

- Objasniti načine etičkog rasuđivanja u donošenju odluka,
- Prepoznati vrijednosti u društvu i vrijednosti u zdravstvu,
- Razumjeti različite etičke teorije (deontološke, utilitarističke i etika vrline)
- Kritički promišljati i argumentirati različite etičke pristupe

P9 Proces ostvarivanja informiranog pristanka pacijenta

Ishodi učenja:

- Objasniti i razumjeti pacijentovo pravo na informiranu suglasnost
- Identificirati elementi informiranog pristanka

- Objasniti proces informiranja pacijenta
- Analizirati zakonski okviri Zakona o informiranoj suglasnosti u Hrvatskoj

P10 Govorenje istine i privatnost pacijenata

Ishodi učenja:

- Interpretirati pravo na istinu i privatnost u medicinskoj praksi
- Razumjeti i objasniti razloge ograničenja govoru istine u medicinskoj praksi
- Analizirati pravne norme Zakona o zaštiti prava pacijenata koje se odnose na privatnost pacijenta i njegovo pravo na informiranost

P11 Etika zdravstvene skrbi u kontekstu biomedicinskog istraživanja, genetike i transplantacije organa

Ishodi učenja:

- Razumjeti važnost istinitosti u prikazivanju rezultata istraživanja i u otkrivanju pogrešaka u biomedicinskom istraživanju,
- Objasniti ulogu pravednosti u raspodjeli doprinosa istraživanja
- Identificirati i objasniti međunarodne dokumente i kodekse o istraživanju na ljudskim subjektima i njihovoj zaštiti (prenatalna skrb, moždana smrt, donacija organa)

P12 Etika i primjena umjetne inteligencije u zdravstvu

Ishodi učenja:

- Definirati umjetnu inteligenciju
- Razumjeti funkciju i svrhu umjetne inteligencije u zdravstvu
- Objasniti temelje etičke problematike šire primjene umjetne inteligencije u zdravstvu

P13 Kodeks fizioterapeutske etike i deontologije

Ishodi učenja:

- Analiza Kodeksa fizioterapeutske etike i deontologije,
- Analiza prvanih i etičkih normi na primjerima iz fizioterapeutske prakse

P14 Etika zdravstvene skrbi i neurodivergentna skupina

Ishodi učenja:

- Definirati pojam neurodivergentna skupina
- Identificirati etičku problematiku vezanu uz zdravstvenu skrb neurodivergentne skupine

P15 Etika palijativne skrbi

Ishodi učenja:

- Definirati pojam palijativne skrbi i hospicijske skrbi
- Objasniti i razumjeti važnost skrbi na kraju života i (*end – of – life care*), važnost terminalne skrbi i bioetička pitanja na kraju života (odbijanje hrane i pića, terminalna sedacija, terapija boli, distanzacija)

Popis seminara s pojašnjenjem:

S1. Kako napisati seminarski rad i izložiti seminarsku prezentaciju?

Ciljevi i očekivani ishod: napisati kvalitetan pregledni ili istraživački seminarski rad, pronaći i koristiti relevantnu seminarsku literaturu, pripremiti kvalitetnu prezentaciju

S2. Mit o skrbi

Ciljevi i očekivani ishod: razlikovati dimenzije skrbi; kritički prosuđivati etiku skrbi; analizirati društvene uzroke i shvaćanje skrbi

S3. Pojmovi zdravlje i bolest

Ciljevi i očekivani ishod: analizirati značenje pojmova zdravlja (tjelesnog, mentalnog, socijalnog) i bolesti; promicati prava pacijenata s naglaskom na ranjive skupine pacijenata

S4. Priziv savjesti i etika zdravstvene skrbi

Ciljevi i očekivani ishod: razlikovati ključne momente u procesu priziva savjesti i postupke koji slijede

S5. Bioetika i fizioterapija

Ciljevi i očekivani ishod: analizirati bioetičke teme vezane uz fizioterapiju, definirati temeljnu problematiku u pojedinim slučajevima

S6. Etički aspekti korištenja umjetne inteligencije u medicini

Ciljevi i očekivani ishod: analizirati etičku problematiku vezanu uz korištenje umjetne inteligencije u medicini; kritički prosuđivati širu primjenu i utjecaj na sve čimbenike zdravstvenog sustava

S7. Pružanje zdravstvene skrbi migrantima i tražiteljima azila (etički aspekti)

Ciljevi i očekivani ishod: analizirati etičku i društvenu problematiku vezanu uz pružanje zdravstvene skrbi migrantima i tražiteljima azila

S8. Etika zdravstvene skrbi i neurodivergentna skupina

Ciljevi i očekivani ishod: analizirati etičku problematiku vezanu uz skrb pripadnika neurodivergentne skupine

S9. – S15. Slobodne teme

Popis vježbi s pojašnjenjem:

Kolegij se izvodi bez vježbi.

Obveze studenata:

Studenti su obvezni redovito pohađati i aktivno sudjelovati u svim oblicima nastave.
Ocjenjuje se:
- seminarski rad:
a) pisani seminarski rad
b) seminarska prezentacija (izlaganje studenata)
- završni ispit.

Ispit (način polaganja ispita, opis pisanog/usmenog/praktičnog dijela ispita, način bodovanja, kriterij ocjenjivanja):

ECTS bodovni sustav ocjenjivanja:

Ocjenjivanje studenata provodi se prema važećem **Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci**, te prema **Pravilniku o ocjenjivanju studenata na Fakultetu zdravstvenih studija u Rijeci**.

Rad studenata vrednovat će se i ocjenjivati tijekom izvođenja nastave, te na završnom ispitu. Od ukupno **100 bodova**, tijekom nastave student može ostvariti **50 bodova**, a na završnom ispitu **50 bodova**.

Ocjenjivanje studenata vrši se primjenom ECTS (A-F) i brojčanog sustava (1-5). Ocjenjivanje u ECTS sustavu izvodi se **apsolutnom raspodjelom**.

Od maksimalnih 50 ocjenskih bodova koje je moguće ostvariti tijekom nastave, student mora sakupiti minimum od 25 ocjenskih bodova da bi pristupio završnom ispitu. Nazočnost na predavanjima i seminarima je obvezna.

Ocjenske bodove student stječe aktivnim sudjelovanjem u nastavi, izvršavanjem postavljenih zadataka i izlaskom na ispit.

Pohađanje nastave

Student može izostati s 30% nastave isključivo **zbog zdravstvenih razloga** što opravdava liječničkom ispričnicom, prisustvovanje na sportskom natjecanju što opravdava potvrdom sportskog saveza ili slično.

Ocjenjivanje:

Nastava (najviše do 50 bodova)

Tijekom nastave, kroz oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja studenata, moguće je ostvariti najviše 50 bodova. Studenti koji su tijekom nastave ostvarili od 0 do 24,99% ocjenskih bodova od ocjenskih 50 bodova koje je bilo moguće steći tijekom nastave, ne mogu izaći na završni ispit. Studenti koji su tijekom nastave ostvarili minimalno 25 ocjenskih bodova, mogu pristupiti završnom ispitu.

a) Aktivnost na nastavi (do 20 bodova) - aktivno sudjelovanje u raspravama tijekom predavanja i seminarske nastave, priprema za nastavne jedinice itd.

b) Seminarski rad (do 30 bodova)

Od studenata se očekuje izvršavanje 2 seminarska zadataka:

1. seminarski zadatak: pisani seminarski rad (do 20 bodova)
2. seminarski zadatak: usmeno izlaganje seminarske prezentacije (do 10 bodova)

KRITERIJI ZA VREDNOVANJE SEMINARSKOG RADA SU SLJEDEĆI:

1. SEMINARSKI ZADATAK: PISANI SEMINARSKI RAD

AKTIVNOST STUDENTA	OBRAZLOŽENJE	BROJ BODOVA
Forma	Prisutnost svakog elementa seminarskog rada: - (N) naslovna stranica = 0,5 bod - (S) sadržaj = 0,5 bod - (U) uvod = 0,5 bod - (Z) zaključak = 0,5 bod - (PL) popis literature = 0,5 bod	2,5
Razrada rada	- (NS) normativ stranice = 0,5 bod - (GB) grafičko i brojčano oblikovanje = 0,5 bod - (INT) interpunkcijski znakovi = 0,5 bod - (OPS) opseg rada od 7-10 stranica = 0,5 bod - (GRA) poštivanje gramatičkih pravila = 1 boda - (TEMA) obrada teme = 5 bodova - (CITAT) poštivanje pravila citiranja = 2 boda	10
Literatura	Znanstveni i stručni izvori (članci i knjige) - 1 izvor = 0,5 bod Internetski izvori - 3 izvora = 0,5 bod	2,5
Zaključak	Kvaliteta zaključka od 1 do 2,5 (sinteza najvažnijih nalaza u radu, implikacije za praksu i/ili buduća istraživanja)	2,5
UKUPNO:		17,5

2. SEMINARSKI ZADATAK: USMENO IZLAGANJE SEMINARSKJE PREZENTACIJE

AKTIVNOST	OBRAZLOŽENJE	BROJ BODOVA
VRIJEME (V)	Student treba izložiti prezentaciju u trajanju od 10 min (ne kraće od 09 i ne dulje od 11 min)	1
FORMA/NAČIN IZVEDBE (F)	Vrednuje se: - Unaprijed izlaganje dijelova rada (sadržaj prezentacije na slide-u) = 0,5 boda - Jasnoća izlaganja i način izvedbe (glas, neverbalna izvedba) = 0,5 boda - Izvedba bez čitanja sa papira = 0,5 bod	1,5
SADRŽAJ (S)	Vrednuje se: - Uvod u temu = 0,5 boda	3

	- Cilj/svrha = 0,5 boda - Glavne ideje i točnost = 2 bod	
ZAKLJUČAK (Z)	Vrednuje se: - Sinteza najvažnijih nalaza drugim riječima	1,5
LITERATURA (L)	Vrednuje se: - Stavljanje popisa korištene literature na zadnjem slide-u = 0,5 bod - Točno i dosljedno navođenje izvora = 0,5 bod	1
RASPRAVA (R)	Vrednuje se: - Odgovor na pitanja = 1 boda - Poticaj na raspravu = 1 bod	2
UKUPNO:		10

ROK	Predaja seminarskog rada do roka naznačenog za predaju = 1,5 Izlaganje prezentacije prema predviđenom rasporedu izlaganja / u dodijeljenom terminu = 1	2,5
UKUPNO:		2,5

Završni ispit (ukupno 50 ocjenskih bodova)

Tko može pristupiti završnom ispitu:

Studenti koji su tijekom nastave ostvarili jednako ili više od 25 bodova obavezno pristupaju završnom ispitu na kojem mogu ostvariti maksimalno 30 bodova.

Tko ne može pristupiti završnom ispitu:

Studenti koji su tijekom nastave ostvarili manje od 25 bodova nemaju pravo izlaska na završni ispit.

Završni ispit studentima nosi 50% ocjenskih bodova. Na testu nema negativnih bodova. Uvjet za prolazak je 50% ispravno riješenog testa. Sva pitanja iz ispita bit će iz održane nastave i dostupnih materijala.

Završni ispit je pismeni ispit koji sadrži 14 pitanja s mogućnošću odabira točnog odgovora.

Bodovanje na završnom ispitu provodi se u skladu s donjom tablicom:

Broj točno	
---------------	--

riješених pitanja	Bodovi
0-6	0
7	25
8	29
9	33
10	37
11	41
12	45
13	48
14	50

Ocjenjivanje u ECTS sustavu vrši se apsolutnom raspodjelom, odnosno na temelju konačnog postignuća:

A – 90 - 100% bodova-izvrstan (5)

B – 75 - 89,9%- vrlo dobar (4)

C – 60 - 74,9% -dobar (3)

D – 50 - 59,9% -dovoljan (2)

F – 0 - 49,9% -nedovoljan (1)

Mogućnost izvođenja nastave na stranom jeziku:

Trenutno ne postoje kapaciteti.

Ostale napomene (vezane uz kolegij) važne za studente:

Unesite tražene podatke

SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (za akademsku 2025./2026. godinu)

Raspored nastave

Datum	Predavanja (vrijeme i mjesto)	Seminari (vrijeme i mjesto)	Vježbe (vrijeme i mjesto)	Nastavnik
24.11.2025.	8.00 – 8.45 9.00 – 9.45 10.00 – 10.45 11.00 – 11.45 P1-P4 Zgrada nekadašnje Klinike za ginekologiju			izv. prof. dr. sc. Saša Horvat
01.12.2025.	8.00 – 8.45 9.00 – 9.45 10.00 – 10.45 11.00 – 11.45 P5-P8 Z6			izv. prof. dr. sc. Saša Horvat
02.12.2025.	8.00 – 8.45 9.00 – 9.45 10.00 – 10.45 11.00 – 11.45 P9-P12 Z6			izv. prof. dr. sc. Saša Horvat
08.12.2025.	8.00 – 8.45 9.00 – 9.45 10.00 – 10.45 P13-15 Informatička uč.			izv. prof. dr. sc. Saša Horvat
09.12.2025.		8.00 – 8.45 9.00 – 9.45 10.00 – 10.45 S1-S3 Z3		izv. prof. dr. sc. Saša Horvat
15.12.2025.		8.00 – 8.45 9.00 – 9.45 10.00 – 10.45 11.00 – 11.45 12.00 – 12.45 S4-S8 Z4		izv. prof. dr. sc. Saša Horvat
16.12.2025.		8.00 – 8.45 9.00 – 9.45 10.00 – 10.45 S9-S11		izv. prof. dr. sc. Saša Horvat

		Z4		
12.01.2026.		8.00 – 8.45 9.00 – 9.45 10.00 – 10.45 11.00 – 11.45 S12-S15 Z4		izv. prof. dr. sc. Saša Horvat

Popis predavanja, seminara i vježbi:

P	PREDAVANJA (tema predavanja)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
P1	O etici	1	Zgrada nekadašnje Klinike za ginekologiju
P2	O etici	1	Zgrada nekadašnje Klinike za ginekologiju
P3	O skrbi	1	Zgrada nekadašnje Klinike za ginekologiju
P4	Etika zdravstvene skrbi	1	Zgrada nekadašnje Klinike za ginekologiju
P5	Bioetika – pojam, definicija, interdisciplinarnost i dijalog	1	Z6
P6	Bioetika – pojam, definicija, interdisciplinarnost i dijalog	1	Z6
P7	Bioetička načela u fizioterapiji	1	Z6
P8	Donošenje etičkih odluka unutar različitih sustava vrijednosti (etičke teorije)	1	Z6
P9	Proces ostvarivanja informiranog pristanka pacijenta	1	Z6
P10	Govorenje istine i privatnost pacijenata	1	Z6
P11	Etika zdravstvene skrbi u kontekstu biomedicinskog istraživanja, genetike i transplantacije organa	1	Z6
P12	Etika i primjena umjetne inteligencije u zdravstvu	1	Z6
P13	Kodeks etike i deontologije fizioterapeuta	1	Informatička uč.
P14	Etika zdravstvene skrbi i neurodivergentna skupina	1	Informatička uč.
P15	Etika palijativne skrbi	1	Informatička uč.
Ukupan broj sati predavanja		15	

S	SEMINARI (tema seminara)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
S1	Kako napisati seminarski rad i izložiti seminarsku prezentaciju?	1	Z3
S2	Mit o skrbi	1	Z3
S3	Pojmovi zdravlje i bolest	1	Z3
S4	Priziv savjesti i etika zdravstvene skrbi	1	Z4
S5	Bioetika i fizioterapija	1	Z4
S6	Etički aspekti korištenja umjetne inteligencije u medicini	1	Z4

S7	Pružanje zdravstvene skrbi migrantima i tražiteljima azila (etički aspekti)	1	Z4
S8	Etika zdravstvene skrbi i neurodivergentna skupina	1	Z4
S9-15	Slobodni izbor teme	7	Z4
Ukupan broj sati seminara		15	

	ISPITNI TERMINI (završni ispit)
1.	19.01.2026.
2.	11.02.2026.
3.	18.06.2026.
4.	14.09.2026.